„Jüdischer Pester Lloyd.“
Zeitung für Handel, Industrie, Gewerbe und jüd. Gesammt-Interessen. (Redaktion Pest, Königsgasse Nr. 2.)

יידישער פעסטער לאָיד

צייטונג פיר
האנדעל, אינדוסטריע, געווערבע אונד יידישע געזאממט־אינטערעסען.
Eigenthümer und Redakteur: Julius Dessauer.

רעדאקטיאן:
פעסט, קאָנינסגאַסע נומ׳ 2
(באַראָן ב. אָרצישע הויז)
וואָהן בריעפע אונד
געלדזענדונגען
צו אדרעסירען זינד.

אנגאָנצען
(בעקאַנטמאַכונגען) אללער
ארט ווערדען מיט 10 קר׳
סער צייל בערעכנעט.
מאַן פּראָנומערירט אויף דען
„יידישען פעסטער לאָיד“
לויט אַבונער אדרעסע
מיטטעלסט קאָרדרעשאַאַ
דענצקאַרטע אונד פּאָסט
אנוויזונג יעדען בעליע
בינען טאָג.

ערשיינט יעדען מאָנטאָג
אונד דאָנערסטאָג
אונד קאָסטעט פיר
אָסטערריך־אונגארן
זאממט צושטעללונג אונס
הויז
פיערטעליאָהרינ. . . . . fl. 2
האלביאָהרינ. . . . . fl. 4

פיר׳ם איסלאנד
גאנציאָהרינ 9 גולדען אָ. וו.
האלביאָהרינ 4 „ 50 קר.
פיערטעל. 2 „ 25 „

דיא איינצעלנע נוממער
קאָסטעט 10 קר׳.

פּראָבענומערן
ווערדען אויף פערלאנגען
גראַטיס צוגעזענדעט.

אונגאַרישעס געלד!

וויא מאַן איס ווייגער בלאָטטערן ליעזט, זאָללען דיא שטעללפערטרעטער דער אונגאַרישען רעגיערונג זיך שאַן דאָרט איינגעפינדען האבען, אוס דיא ענדליכע בעשלעסונג אונד ערלעדיגונג דער באַנקאַנגעלעגענהייט אין פערהאַנדלונג צו נעהמען אונד איינצופיהרען! מאַן ערוואַרטעט אויך מיט זיכערהייט, דאס דיא שלוספערהאַנדלונג דעזער זאַך וויכטיגען פראַגע אינע פיר בידע טהיילע אין גליכער וויזע גינסטיג אונד בעפריידיגענדע זיך זאָלל. מאַן איזט דאָאַן בערייט פאָלל קאָמען איבערצייגט, דאס דיא רעגיערונג ערנסט דך ענטשלאָסען איזט, דען אידר אבלייגענדען איינאבען גערעכט צו ווערדען, אבגלייך, וויא אוז זערע לעזער שאַן וויסען ווערדען, הערבער שאַן מעהרמאָלס אינטערהאַנדעלט אונד בעראַטהען וואָרדע. וואָמיט דער איינגעטליכע צווייפקל אבער נאָך ניכט ערלייכט איזט. גענוג אבער פיר יעצט דאס, דאס דיא אנגעלעגענהייט שאַן זאַ ווייט רייף געוואָרדען איזט, אוס גנעמעהר צום באַלדיגען אבשלוס געבראַכט ווערדען צו קאָנען! ווער דאָ פען אבער איך, דאס דיא מיט דען אינטערהאַנדלונגען בעפריידיגטען פערזאָנען איך דיא ריכטיגע איס געוואָהלטען זיין מאָגען. בעזאָנדערס דא אין וויזן מאָנגער פאָן גראַסער בעדייטונג אונד איסערארדענטליכער פאָרזיכט אין דיזער פראַגע שטעהען, דיא וואָהלערפאָהרען אין דען פינאַנצוויסענשאַפטען זינד, דענען גענגאַיבער דיא פאָן אונזערע רעגיערונג היעצו עגטוועדעטע פאָכקאָמיסיאָן פיר פּעגענד אונד וואָהלבעראַטען זיך צו פערהאַלטען האט. דאס דער גענעגשאַאַר פיר בידע טהיילע צוליך גינסטיג אונד נוטצברינגענד איס פאָללען מאָגע!

דיא גרונדונג אינער זעלבסטשטאַנדיגען אונגאַרישען באַנק וויירד אימסער דיא האָהע איינאַבע האבען, מאַנגער אין אדער שפּעטע צו שטעללען, דיא אינע גראַסע פאָכמאַנישע וויסענשאַפט, געוויסענהאַפטיגקייט אונד פערליכקייט אין דען מאַג צו לעגען האבען, וועלכע זאַ פיעל פערטרייען אין לאַנד, פאָלק אונד רעגיערונג ווענדען. אוס זאַ בעדייטענדע קאַפּיטאַלען, וויא דער נאַטהווענדיג זינד, פּרוכטבערינגענד אונד זיכערגעשטעללט אנצולעגען. דיא אָסטערריכישע נאַטיאָנאַלבאַנק איזט עס אוס שטאַנדע, בעזונדערע בעדינגונגען צו שטעללען, אונד ווירד איך דאס מהון, זאָבאַלד דיא פערהאַנדלונגען געשיקקט פאָר זיך גערהען!

דיא אָסטערריכישע נאַטיאָנאַלבאַנק איזט דאָ, דער דריינגענדע פערבינדענדע טהייל. מיט וועלכעם צו אינטערהאַנדעלן אינער איינגעם אינטערעססע געבעטען!

איסער דען מאָנלכסט פאָרטהייל האָפען בע דינגונגען, דיא ווייר צו ערוואַרטען בעדעכטיג זינד, וויזען אונס איך דיא עגגען פערבינדונגען צווישען אונגארן אונד אָסטערריך דאַרוך דען הערצו איזט עס אבערהויפט נאַטהווענדיג, דאס דיא „אונגאַרישע זעלבסטשטאַנדיגע באַנק“ איך ווירקליך „זעלבסט שטאַנדיג“ בלייבע! דאס הייסט, זיא מיסע גאַנץ אינאַבהאַנגיג זיין, וועלכעם אלס גרונדבעדינגונג אנצוזעהען איזט. דיא אין בודאַפּעסט וואָהנענדע דירעקטיאָן מוס איינע גאַנץ אבגעזאָנדערטע שטעללונג ערהאַלטען. דיא פּאַרלאַמענטס (שטאַטוטען) מוס סען אלס אונגאַרישע באַנק־שטאַטוטען פעסטע שטעללונג ווערדען.

ווייר בעזטעען דאָפיר אוס לאַנדע אינע אוס־ריכענדע אנצאָהל פאָן פּאַנאַנצבילדונגען מאַנגערן, וועלכע בעפעהלען געאיינגעט אונד בערופען זינד, דעזעס דירעקטאָריאוס אין גאַנץ אונגארן אונד ווייטע צו פערהאַנדלען, ווי לעדיגלייך אונס

צוועטשקען. באַסנישע פּאַסס־וואַרע 13½ ביז 14 גולד. סערבישע צו 10½—11 גולד. אונגאַרישע וואַורדען מיט 11 גולדען פערקויפט.

צוועטשקענטוס: 7—13 גולדען.

אונשליטט: 26½—27 גולדען.

קנאָספּערן: אונגאַרישע פרימע וואַרע 25 גולד. פער קיבעל.

ריבאָל: דאָפּעלט־פּאַסינירטעס 19 גולד. אים נראָסען 17½—18 גולדען.

פּאַסריקא: אונגאַרישער פּראָפּאַריטער 28 ביז 45 גולדען. שאָטטען 50 גולדען.

שפּיריטוס. נייע מעטהאָדע 43 ביז 43½ פּרעסהעפעגוואַרע 44—44½ קר.

פּעלל: שפּאַרקעס נעשאָפּס שאַפּפּעללע צירקא 20.000 שטיק פערשיעדענע נאַטשונגען פערקויפט אונד צוואַר: דייטשוואַללינע צו 3.60—4.20 גולדען פער פאַאַר, סערבישע אונד טערקישע צו 130—136 גולדען, זיעבענבירגער 130—140 גולדען. באַנאַטער אונד וואַלאַכישע 125—135 גולד. אַללעס פער 102 שטיק.

נעאַרבייטעטעס לעדער. אין פאָלגע גינסטיגער וויטערונג פּעלען דיא פאַר דיא קריסטליכען פייערטאָגע אבגעהאַלטענען פּראָפּינצ־מאַרקטע מיט בעסערעס פערקעהר איס, וואַדורך אם הייזיגען פּלאַטצע דער געשאָפטסגאַנג לעבהאַפט צינטע. דיא נאָטירונגען זינד פאָלגענדע: פּפּנד־הייטע פאַן 40—45 פּפּנדיגע 102—103 גולדען פער צענטנער. אינמאַל פערזעטצטע טעראַצען פאַן 20—24 פּפּד. 104—105 גולד., צווייאַמאַל פערזעטצטע טעראַצען פאַן 25—30 פּפּד. 100—102 גולד., דרייאַמאַל פערזעטצטע טעראַצען פאַן 40—45 פּפּד. 105—106 גולד. פער צענטנער. אַמעריקאַנישע טעראַצען 95—98 גולד. קאַרומעטי 98—105 גולד. פער צענטנער.

פּעסטער שלאַכטפיעהמאַרקט בייא דעם אם 13 טען ד. מ. היער אבגעהאַלטענען וואָכען־מאַרקט וואַרדע פערקויפט 1223 אָכסען דאס מאַאַר פאַן 134 ביז 224 גולדען, 270 קיהע דאס מאַאַר פאַן 114—201 גולדען, 90 מעלק־קיהע דאס שטיק פאַן 68—103 גולדען.

רינדפלייש פער צענטנער 24—25 גולדען.

לאָטטאָ־צייהונגען פאַם 15 מאַי.

פּעסטעס וואַר:	34	33	53	76	8
וויען:	42	39	17	23	6
גראַץ:	48	5	36	71	76

פּערלאָזונגען.

בייא דער אם 15. מאַי אָרגענאָמענען פּערלאָזונג דער אונג. פּראָמענאַלאָזע וואָרדען פאָלגענדע סעריען געצאָגען, 2782, 2418, 188, 10006, 976, 861, 291, 5336, 5252, 5113, 4698, 4263, 3963, 3679, 3536 אונד 5739. דער הויפּטטרעפּפער מיט 150,000 גולד. פּעל אויף ס' 3963 נומ' 33, דער צווייטע טרעפּפער מיט 15.000 גולד. אויף ס' 291 נומ' 5, דער דריטטע טרעפּפער מיט 5000 גולד' אויף ס' 5113 נומ' 12. — יע 1000 גולד' געוויגנען ס' 291 נומ' 29, ס. ס' 1059 נומ' 9, ס' 2782 נומ' 4 אונד ס' 3536 נומ' 49. — 500 גולד' געוויגנען: ס' 291 נומ' 24, ס' 976 נומ' 49, ס' 1959 נומ' 7, ס' 1059 נומ' 7, ס' 1059 נומ' 40, ס' 2418 נומ' 44, ס' 3536 נומ' 30, ס' 3679 נומ' 16, ס' 4263 נומ' 3, 23 אונד 23, ס' 5736 נומ' 43 אונד ס' 5736 נומ' 48.

ANZEIGEN.

מאַקס דעסויער'ס
בוכדרוקקעריי אונד ליטהאָגראַפיע
גראָסע קראָנענגאַסע נומ' 26.

עמפּפעהלט זיך צור אנפערטיגונג אללער נאַטשונגען בוכדרוקק־ארבייטען זאַ: ווי אויך צור בעזאָרגונג הבדראַישער ווערקע אונד דרוקקזאַרטען צו דען בילליגסטען פּרייזען.

פּערפאַכטונג!
דאס גראָסע איינקעהרווירטסהויז אונד קאַפּפעהויז צור „גאָלדענען ענטע" אין Gyöngyös איזט זאָפאָרט ביל־ליג צו פערמיטהען. נאָהערעס בייא הערן לאזאר בערגער אין דיאָנדיאָס.

צור ערהאָלונג אונד אונטערהאַלטונג
בעסטענס עמפּפאָהלען!

וואס טהוט אונס אין לעבען מעהר נאָטה, אלס אונס אין הייסער־ער אונד נוטער לייגע צו ערהאַלטען? לאַכען פערלאָנגערט דאס מענשליכע לעבען. לאַכען איזט איינמאַל פאַן מוסטערנאַטור איין אונס אנגע־וויזענעס פרפרישונגסמיטטעל! הערצו עמפּפעהלען וויר דאס נייעסטע מאַגאַצין פיר נייסס וויטץ אונד הומאָר. זאַממלונג פאַן מעהר אלס פּינפהונדערט ע־הייטערנדען אונד נייסס־פּפּאַללען פאַרלעזונגען. צור אנגענעהמען אונטער־האַלטונג אין נעזעללינען קרייזען. וויא צור איינבילדונג דעס שאַרפזיגס אונד דער נייסס־עסקראַפט. פּרייז אינס הויז נעשטעללט נור 40 קר. וואס נעגען פּאָסטאַנוויזונג יעדעס שטעזענפּייא אינס הויז נעשטעללט ווירד בעשטעללונגען איבע־נומען דיא רעדאַקטיאָן.

אַרבייטס־מאַרקט.

פּריכטע	Qualitäts-Gewicht	per Zoll-Ztr.
וייצען, באַנאַטער	84	4.25—4.35
" "	85	4.40—4.50
" "	86	4.55—4.60
" "	87	4.60—4.70
" "	88	4.70—4.80
" "	89	4.80—48.5
" שהיים	84	4.50—4.55
" "	85	4.65—4.75
" "	86	4.80—4.90
" "	87	4.95—5.—
" "	88	5.——5.10
" "	89	5.10—5.15
" פעסטער באַרען	84	4.35—4.40
" "	85	4.55—4.60
" "	86	4.70—4.75
" "	87	4.80—4.85
" "	88	4.58—5.—
" "	89	5.——5.05
" וויסענבורגער	84	4.50—4.60
" "	85	4.70—4.80
" "	86	4.85—4.95
" "	87	5.——5.05
" "	88	5.10—5.15
" "	89	5.15—5.20
		פער מעצ.
קאָרן	80	3.50—3.60
נערסטע מאַלץ	72	2.70—3.—
" פּוטטער	72	2.55—2.65
האַפער	50	2.10—2.15
קוקורוץ באַנאַטער		פ. מעצ. 3.——3.05
אנדערע נאַטשונג		" צטנר. 2.90—3.—
הירזע	75	2.80—2.90

קורז־ אונד ווערטהפּאַפּיערען־טאַבעללע פאַם 16. מאַי.

באַללענ־מעהל.

	fl.	kr
נומער 0	22	35
" 1	21	45
" 2	20	55
" 3	19	50
" 4	17	90
" 5	15	60
" 6	12	80
" 7	11	40
" 8	9	60
" 8½	8	85

(פאַר אַלע 100 קילאָגראַם)

גלדיקורזע:

	fl.	kr
זילבער־אשיא	103	20
דוקאַטען	5	25
עסטערייך־אונגאַרישע 8 גולדען	8	98
גאָלדשטיק (20 פראַנקס)	8	87
נאַפּאָלעאָנדאָר	8	80
פּרייסישע טהאַלער	1	60
רוסישע ריבעל	1	53

לאָאָזע:

	fl.	kr
1864 ער לאָאָזע צו 100 גולד.	132	20
דטטאָ צו 50 "	116	20
1860 ער נאַטצע לאָאָזע	111	55
דטטאָ פּינפטעל "	114	—
1854 ער שטאַאטס לאָאָזע	104	—
1839 ער ראָטהשילד נאַטצע	272	75
דטטאָ " פּינפטעל	250	—
קאַסאָ רענטענשיינע	21	55
קרעדיט לאָאָזע	167	—
טיזעסער " פער 100 נ.	109	20
דטטאָ " " 50 נ.	53	50
דאָנאַו־דאַמפּפשיפפאַהרט־לאָאָזע	95	50
פּאַלם צו 40 גולדען	34	—

אַקציען.

	fl.	kr
פאַלפּפ צו 40 גולדען	26	55
קלאַרי צו 40 "	20	50
סט נענאַיס צו 40 "	20	—
אָפּנער צו 40 "	27	—
וינדישגרעטצער צו 20 גולדען	21	50
וואַלדשטיין צו 20 "	23	—
קעזלעוויטש צו 10 "	13	—
רודאָלפּפאָאָזע צו 10 "	13	25
פּפּאַרסלוער צו 20 "	15	75
אינפּבריקער־לאָאָזע	17	25
וואַלבערנער־לאָאָזע צו 20 גולד.	16	75
קראַקויער־לאָאָזע	16	25
טרקען־לאָאָזע	54	25
אונגאַרישע פּרעמיענלאָאָזע א 100 גולדען	82	—
דטטאָ צו 50 גולדען	81	55
וויענער־לאָאָזע	105	—

ווערטהפּאַפּיערע:

	fl.	kr
אונגאַרישע גרונדענטלאַסטונגען	75	60
טעמעשער באַנאַטער	72	50
זיעבענבירגישע	75	75
נאַליצישע	86	25
בוקאָווינער	83	—
אונגאַרישע אייזענבאַהן אנלעהען	98	50
וויינצעהרונג אבלאָזונגס אבלג.	73	—
פעסטער שטראַסענבאַהן	242	50
אָפּנער שטראַסענבאַהן	76	—
מוניציפּאַל באַנק	23	50
אנגלאָ באַנק L פּרעסיאָן	17	50
אונגאַרישע באַרען קרעדיט	70	—
שטאַט־ אונד פּעריאָן	50	—
אונגאַרישע קרעדיט באַנק	205	—

	fl.	kr
פעסטער קאָמערציאַל באַנק	472	50
פעסטער נעווערבע באַנק	323	75
פראַנקאָ אונגאַרישע	59	75
אינדוסטריי באַנק אקטיען	53	—
אָפּנער קאָמערציאַל באַנק	155	—
לאַנדעס עקונאָמיש שטאַרקאַסטע	8	70
אָפּנער בירגערליכע	—	—
פעסטער פעסטע סאַטעלאַרישע	50	[illegible]
פעסטער פּאַרשטעדטשע	53	—
פעסט אָפּנער הויפּטשטעדטישע	154	25
דטטאָ אייזטע פּרעסיאָן	3	—
פּפּאַנדבריעפע דער אונגאַרישען באַרען קרעדיט אקטיען	87	—
דטטאָ 5 איינהאַלב פּערצענט	79	—
דער אונגאַרישען ריפאָרמענקע באַנק צו 5 איינהאַלב פּערצענט	85	50
דטטאָ 6 פּערצענט	87	50
דער פעסטער קאָמערציאַל באַנק	87	25
קעסטענבריק אקטיען	85	—
נאַדי אָסט באַהן	115	25
אלפאָלד פּאַומבאַהן	128	75
אונגאַרישע אָסטבאַהן	54	25
טרעס באַהן	187	50
זיעבענבירגער באַהן אקטיען	—	
קאַשויא־ אָדערבערגער באַהן אקטיען	—	
פראַנץ יאָזעפ'ס באַהן אקטיען	159	50
קאַרלולווויג באַהן אקטיען	327	—
לעמבערג־ שטעראַנאָוויטץ־ יאַסס באַהן אקטיען	140	25
קרעדיט אקטיען	215	—
באַנק "	932	25

Buchdruckerei von Max Dessauer in Budapest. 1875.

אָבערבירגערמייסטער, באראן פאדמאנטצקי אונד מאר. וואהרמאנן האבען דען פעראין מיט איהרעם בעזוכע בעעהרט! דיא פאהנענמוטטער, פרוי דעפענגיא וואורדע פאם פאריטעהער א. שווארץ מיט איינער בעגרייסונגסרעדע עמפאנגען. דען ערסטען גאלדענען גאנעל שלוג דער אָבערבירגערמייסטער אים גאמענען דעם קאָנגרעס. דער קאָנגרעס אונד דעם קראנצנצען אין דיא פאהנע אין. דיא פאהנע, וועלכע אויף 800 גילדען צו שטעהען קאם, איזט אויס שווערער בלייער זיידע אונד רייך גאלדגעשטיקקט, דיא איינגאהמע פון 700 זלבערגאנעל וואר איינע רייכליכע.

* (ראזשא שאנדאר ענטשפרונגען.) איזענבאהנ רייזענדע, דיא אם 13. ד. אין הערמאנשטאדט אינ טראפען, ערצאהלען דארט, דאסס עס ראזשא שאנדאר געלונגען זיא, אויס דער לאנדעס שטראפאנשטאלט אין סאמאש אויזואר צו ענטשפרונגען. ראזשא שאנ דאר זאלל נאמליך זיט גערוימער צייט דען צער קנירשטען געשפעלט אונד שליעסליך דען דרעק טאר דער לאנדעסשטראפאנשטאלט געבעטען האבען. ער מאגע איהם איינען גייסטליכען שיקקען, דענן ער וואללע זיך בעקעהרען אונד רייאמיטהוג בייכטען. דיא ביטטע וואורדע געוואהרט אונד אין פראנצסקאנער מאָנך צו איהם ענטזענדעט. קוים וואוסטע ער זיך מיט דעם בייכטער אללין, אלס ער איהן פאקקטע, מיט דער טאשענטוכע קנעבעלטע, איהם דיא קיטטע פאן לייבע צאג, אונד זיך וועלבסט אין דעזעלבע הוללטע. איף דעזער וויזע קאנג טע ער דיא וואכען, וועלכע איהן פון דען פראנציס קאנער הועלטען, אונבעהעללליכ פאסירען אונד דער שטראפאנשטאלט ענטקאממען. אלס מאן דען שטרייך געוואהרטע, וואר ראזשא שאנדאר בעריישס איבער אללע בערגע.

* (פראנץ דעאק) בעגיבט זיך מארגען פרוה אין זיינע וואהנונג אים שטאדטוואלדכען. מאגע ער פאן דארט אין בעסטער געזונדהייט צוריקקעהרען.

* (איך אין שפערקלאנס.) אין איינעם 1900 איינוואהנער צאהלענדען שטאדטכען דעם ב י ה א ר ע ר קאמטאטס גינג מאן שאן זיט לאנגע מיט דער אידעע אום. אין האלצפלאסטער דאס הייסט בייעטטער דען הייזען ענטלאנג צו לעגען. וואס יעדאך גיכט צוד אויספהרונג געלאנגען קאנגטע. נאכדעם דיעם אין קאסטאל פאן 60,000—50 גילד. ערפאהרטעם, אונד גיכט גענוגענד געלד פאהאנדען וואר. אונד ז י ע ה ע! אין אינטערעהמונגסלוס מיגער קיפסאנן שטעללטע נון דער בעטרעפענדען בעהערדע דען אריינגעללען אנטראג. פראנליכעם טראטטאאר (פיסיטטע) אדרינגסגעמאס הער שטעללען צו לאסטען אונד דאפור קיינע אנדערע ענטלאהנונג צו בעאנשפרוכען, אלס דאסס ער זיכס יאהרע הינדורך פאן יעדעם דער 1900 אינוואהנער

טאגלך אין — פרישעס איי בעקאמטע. — דער אנ טראג פאנד בייפאלל. דאס געשאפט קאם צו שטאנ דע אונד האפטעט דיא בעהערדע פור דיא ריכטיגע אבלעפערונג פאן 1900 הייזער-איינער טאגלך. — פראנליכעם שטאטכען בעקאמטט נון אים דען פרייס פאן 4,161,000 איינען אין טראטטאאר אונד פאללט עס איינערזייטס דען איינוואהנערן גיכט שווער, זיכס אהרע הינדורך טאגלך אין אי צו ערלנגען, אנדערס זייטס האט דער פינרגע אינטערעהמער אין גע שאפט געמאכט, ביא וועלכעם ער גאנין גוט זיינע רעכנונג פינדען וורד.

* (איינע גראפסע וואסערנאטה) ענטשטאנד הייטע נאכמיטטאגס אין אינצאהלגען. ק ל ל ע ר. ו ו אהנונגען דער טעפגעלעגענען גאסען, דיא העפטיגען רעגענגיסס מיט האגעלשלאג האבען גאנין בעזאנדערס אין דער פראנצשטאדט גראסס פערהערגענען אנגעריכטעט. נאמענטלך אין דער הייפטגאסס, אים קארל שאנדאיישען הייזע, וא דיא קעללרוואהנונגען טיעף אינטער וואססער שטאנדען אונד דיא רעטטונג דער לייטע נור מיט נאטה בעזערקשטעללטיגט ווערדען קאָנגטע. מערקווירדיגערווייזע גיבט עס ביא אונס פור זאללע פאללע נאר קיינע הילפע: דיא פייערוועהר לייסטעט נור דאנן הילפרייכע האנד בים ענטוואסערן דער וואהנונגען, וענן זיא העצו פאם בירגערמייסטער שפעציעללען אייסטראג ערהאלט. — (ווייר מאכען צור אבהילפע דיעזעס געפאהרדרוהענדען אבעל שטאנדעס אינזערע לעזער אויף דאס יינגסט ער שיינגענע, זעהר עמפפעהלעס ווערטהע אינזעראט דער הערען „בערגאט דאוויד עס קאמפ.“ אין טרייק בעסטעגס אייפמערקזאם!)

* (אין בייטטטעללער אים דעם פאלקע.) אלס דער קאיזער, זיינע געמאהלין אם ארמע, אים דראנגט אונד אומיבעלט פאן איינער טרענדקאפ פינגען מענגע, דיא טרעפפט אים זידבאהנהאף ביא וויען הערבייטטיג. שאב זיך, (אין לייטעס עלען! אום דאס אנדערע הופענד.) איין זאללאט פאר דיא פראגט דעם פיבליקומס אונד ריף דעם קאיזער ענטגעגען. דאסס ער אים עטוואס פאר צו ראגען האבע. וואבייא ער גלייכצייטיג אין פערזענגלטעם קאיזערט אין דיא לייפטע טרוג. דאסזעלבע וואורדע אים אבגענאממען אונד פרייפפגעגעבען. עס ענטזעלט אין גענוג אים בעפרייאונג פאם מילטארדיענסט אונד ערלייבנים צור ריקקעהר צום פאלקסשל אונטערריכט. דער בייטטטעללער הייסט נקאלוס באנדאר, וואר פאר זיינער איינרייהונג אין דיא ארמעע פאלקסשוללעהרער. — קוים וואר דער קאי זער אם טאהרע דעם יובאהנדאפפעס אנגעלאנגט. אלס איהן וויעדער איינע בייטטטעללערין אויף העלפט. אינטער דעם אנרופפ: „מאיעסטאט איך פלעהע אים עראהרונג“ צו פיסען וואך אונד איין

געזוך איבערריכען וואללטע. דער קאיזער ביקקטע זיך אונד האב זיא אויף אונד ריכטטע עבענזא וויא דיא קאיזערין איינגע ווארטע אן דיא געזוכסבע וערבערין, עהע ער ווייטער שרייטט. — מאן נאהם דאס געזוך אב. עס ענטהאלט דיא ביטטע: דער קאיזער מאגע דער 18-אהרינגען טאכטער דעם אנגע טען סיאמן שטערן, בעערטהא, אונד דערען 16-אה ריגער שוועסטער קאטהארינא, דיא מיטטעל צור איסבילדונג אין דער שוויאשפעלער קונסט גע וואהרען.

* (איינע איינגענקור אונד דערען פאלגען.) וויא טיעף נאך דאס בייערנפאלק אים אבערגלייבען שטעקקט, בעוויזט אונטער אנדערעם דער נאכ שטעהענד אונד ערצאהלטע פאלל: „דיא קיטטעער בייערין אי. ווערגינער רייטע פאר איינער צייט נאך ווען אים אהרע וועגען איינעס אויגגאבעלס אין דער דארטיגען „קלינק,“ זיך בעפינדענדע טאכטער צו בעזוכען. אונטערוועגס געזעללטען זיך צו אהר דיא בידען צוגינגערינגען וווהننא & טהערעזע מיהאק דיא זיך ערבאטט מאכטען. אהרע טאכטער פיעל שנעל לער צו קוריען. אלס דעם דיא וווענער אדטצטע אים שטאנדע וואررען. דיא לייכטגלייבנע בייערין לעים זיך בעטהארען, נאהם אהרע טאכטער מט זיך נאך הייזע אונד קוצצע צייט דאריף שטעללטען זיך איך דיא בידען צוגינגערינגען איין, אונד בעגאנן דיא אפעראטאן גליך דאמט. דאסס דיא 10 גולד. אונד ווען פערלאנגטען. דיא 10 גולד. שטעקקטען זיא נאטרלך איין. איבער דען ווען מרמעלטען זיא אללערליא ווענגענשפרוכע אונד בעשפרענגטען דיא קראנקע מט אללערליא האקוסאקוס אד. דגל. הויפ הויף ענטפערנטען זיא זיך מט דעם פערשפרעכען, באלד ווידער צו קאممען. נאך איינגען מאנגען קאי מען זיא וואהרענד דער אבווזענדהיט דעם בייערס אבערמאלס צור בייערין אונד פערלאנגטען נון דרייא אלטע הוהנער. איין נייעס לייגנוף אונד איינע גיט שרייבע. אין וועלכע הוהנער אונד לייגנוף איינע אפקרט אונד איף איינען קרייצוגע געפראגען וואר. דען. דיא דארט פארגענאممענע אפעראטאן ענדעטע וויא אללע דערארטיגען קאممאדיען דאممס. דאסס דיא צוגינגערינגען מט אהרער בייטט פערשוואנדען, אונד דיא געפעללטע בייערין דאס לעערע נאכזוהען האטטע.

געטריידע- אונד פראדוקטענמארקט.

ג ע ט ר י י ד ע ג ע ש א פ ט. דיא טענדענץ דעם ווייצענגעשאפטעס וואר לעטטטער מאנע ביא בעזוווירטער האלטונג דער מהלען פלוא, דריק טען זיך דיא פרייזע פייער ווייצען מט 5 קר. אב. אללגעמיינער אונד ציזאטווייצען מט 5—10 קר. אומזאטץ ביא 25,000 מעטצען. אין אללען אנדערן קארנערן ווענג געשאפט צו אונפעראנדערטען פרייזען.

טיסלייד קאָנגטע ער דען בויער בעטראכטען, דער אים הייסען זאָגענבראנד, דיא נעוואלטיגע זעגע שווינגענד. דאס שווערע פעלדגעשאפט פערריכטעטע. ווענן דער זיך מיט דען האמר ארמעל דאס געוויכט ווישטע. פהר עס אים זעלבסט הייס איבער דען לייב. אפט וואר עס איהם, אלס מוסטע ער גע וארטעט נאך הויזע אין דען קעללער לייפען. אים פאן דאס קוהלעס ביער אין קאנגען אויפ פעלד צו טראגען. אללעס אן דעם בויער שיען איהם איינען אונעהייررען דורסט צו פערראהטען; זיין גאנצעס וויזען שיען נאך אינעם טרינקען צו דרייפפ עס אונבעשיטמט. וואהער דאס פעלד „טרינקען“ דער בויער.

„מיין פאטער אונד מיינע מוטטער, לייטעטע אינמאל זא איין פעלדגעראנקע, האבענס דאך גוט. זיא בריכטען זיך נכט זא צו פלאגען, וויא דער בויער. אונד וויא גוט אויסס. דאסס דער פאטער איין ראנדער איזט. דענן דא קאנן ער דען בויערן צו טרינקען געבען. זא איינער מוסס דאך איינען דורסט האבען; עס וואנדערט מיך נכט, דאסס זיא דאנן צו אונס קאممען. וואס מאכטען דיא בויערן טהון, ווענן מיין פאטער נכט וואר? דער בויער ארבייטטעט אונד דער פאטער נכט איהם צו טרינקען; זיא בריכטען זיך בידע ווערד גוט. נור שאד, דאסס וא'ס נכט אומזאנטט בעקאممען. דער קאיזער אללטע דאס אנבעפעללען, ווענ נכט אדער אויף דער פעלד ארבייטען מאכטט?“

מאריטין ערגענגעט זיך ביא דיעזער געלעגענהייט.

דאסס ווענן האגעל דיא פעלדער בעראהטען, דער פאטער גאר נכט זא בעזאָרגט וואר, וויא דיא אנדערן בויערן. וויא דער קאם דאס? דאנן וואנדערטע ער זיך ווידער. דאסס דיא קנעכטע אונד מאגדע, דיא דאס געפריידט אונס דוזז בראכטען, ביא איהנען נכט זא לייט אונד פרייד אנגען וואנטטוויא. „ביא אונס האבען וא'ס יא בעסטער, וויא ביא דען בויערן. האבטע ער זיך, וויא בעקאممטען מעהר צו עططען אונד צו טרינקען, אונד דאך קלאגגט'ס נכט זא שאן.“ ער מאגר דען גרונד דארען. דאסס דיא פעלדער ווענס פאטער נכט צו איינען געהאטען. „ער קאנן זיך ועלבסט נכט זא פרייען וויא דער בויער. דער גאططקערס, געזאגט אונד גע אנטטעט האט; ער מוסס דאפור דעם גאططן מאכט צאהלען; וואס ער מעהר ערארבייטבעקאممט, געהארט איהם. אך ווייסס וויא עס אייגעס שלעכטען שטרעטטען געהט. דער זיך דיא לעקטיאן פאן אייגעס אנדערן אבשרייבט. ער קאנן גאר נכט דיא פרייד האבען, וויא דער עס געמאכט האט“ —

זייט דעם שטרייטען אייגעס בויערס וואר האגעלע שענקווירדען געוואהרדען. שאן לאנגסט קאם קיין רעכבע אונס הויז; דער פאטער וואר פעסט דאריף בעשטאנדען, דאסס וועגענטפעגס האגעלע, ווייל ער נון דען מאריטין פור פעלאהרען אויסגאב. זיך דעם „געשאפט“ ווידמען אללטע וויא מוסטע נון בויער אונד בראנגטווין אויסשטקען, נעלד הערוויסגעבען אונד דיא דיעגסטע אייגער קללגגען פור ריכטען. מאריטין בעגייגטע וויא אום דיעזע שטעللונג — וויא נאב יא דען בויערן צו טרינקען!

אונגעלייך וועה טהאט איהם הינגעגען, ווענן ער פאטער אונד מוטטער פאן דען בויערן שפרעכען הארטע, בעזאנדערס ווענן דיא דעכנונג מאכטען: ווענן דער ראנדאר אונאב, וועס נכט מעהר צו בארגען וויא. אדער וועס מאן ווידער בארגען קאנגע! „נכט אינמאל מעהר צו טרינקען!“ האגעלע ער זיך אונד אין אללער בויער ערשטען אויס דען הויף בעטטטלייד געטטלאנגען.

ווענן דער אונדער דיא פעלדער בעראהטען, דער פאטער נאר נכט זא בעזאָרגט וואר, וויא דיא אנדערן בויערן. וויא דער קאם דאס? דאנן וואנדערטע ער זיך ווידער. דאסס דיא קנעכטע אונד מאגדע, דיא דאס געפריידט אונס הויז בראכטען, ביא איהנען נכט זא לייט אונד פרייד אנגען וואנטטוויא. „ביא אונס האבען וא'ס יא בעסטער, וויא ביא דען בויערן. האבטע ער זיך, וויא בעקאممטען מעהר צו עططען אונד צו טרינקען, אונד דאך קלאגגט'ס נכט זא שאן.“ ער מאגר דען גרונד דארען. דאסס דיא פעלדער ווענס פאטער נכט צו איינען געהאטען. „ער קאנן זיך ועלבסט נכט זא פרייען וויא דער בויער. דער גאططקערס, געזאגט אונד גע אנטטעט האט; ער מוסס דאפור דעם גאططן מאכט צאהלען; וואס ער מעהר ערארבייטבעקאممט, געהاרט איהם. אך ווייסס וויא עס אייגעס שלעכטען שטרעטטען געהט. דער זיך דיא לעקטיאן פאן אייגעס אנדערן אבשרייבט. ער קאנן גאר נכט דיא פרייד האבען, וויא דער עס געמאכט האט“ —

זייט דעם שטרייטען אייגעס בויערס וואר האגעלע שענקווירדען געוואהרדען. שאן לאנגסט קאם קיין רעכבע אונס הויז; דער פאטער וואר פעסט דאריף בעשטאנדען, דאסס וועגענטפעגס האגעלע, ווייל ער נון דען מאריטין פור פעלאהרען אויסגאב. זיך דעם „געשאפט“ ווידמען אללטע וויא מוסטע נון בויער אונד בראנגטווין אויסשטקען, נעלד הערוויסגעבען אונד דיא דיעגסטע אייגער קללגגען פור ריכטען. מאריטין בעגייגטע וויא אום דיעזע שטעللונג — וויא נאב יא דען בויערן צו טרינקען!

אונגעלייך וועה טהאט איהם הינגעגען, ווענן ער פאטער אונד מוטטער פאן דען בויערן שפרעכען הארטע, בעזאנדערס ווענן דיא רעכנונג מאכטען: ווענן דער ראנדאר אונאב, וועס נכט מעהר צו בארגען וויא. אדער וועס מאן ווידער בארגען קאנגע! „נכט אינמאל מעהר צו טרינקען!“ האגעלע ער זיך אונד אין אללער בויער ערשטען אויס דען הויף בעטטלייד געטטלאנגען.

(פארטעפטונג פאלגט.)

אם קרייזע דער בודאעפעסטער איסשטעללער (עליענרופע) אונד ביטטע זיא, דיא פערטהיילונג דער פראמען גוטיגסט פארצונעהמען צו וואללען! (לעב האפטע עליענרופע).

מניסטער שימאני ערווארטעט היעריק אין איינער קראפטיגען קורצען רעדע אונד שלאם דיזעזעלבע מיט פאלגענדען וואָרטען: מיינע הערען איסשטעללער אונד קאָממיסאָרע! איך דאנקע אהנען, דא זיא דען ערסטען ערפאלרייכען שריטט אויף דיזעזם וועגע געטהאן. עמפפאנגען זיא אלס צייכען עהרענדער אנערקענונג דיא פראמען (איס צייכנונגען), וועלכע אהנען דיא אינטערנאציאנאלע ווריע צוערקאנונט האט. מאנען זיא אהנען איינע ערגאנזערונג זיין אן איינע שאנע, וועגן אויך אין שווייריגע צייט דער טרייערפיללטען פפליכט! איהרען נאכקאָממען אבער איין שפארן, דער זיא אנאיפערט, איהרער פאָרפאהרען ווירדיג צו ווערדען! (לעבהאפטער, אנהאלטענדער בייפאלל!)

דיא פראמען וואורדען היעריק פערטהיילט אונד שלאם דיא פייערליכקייט מיט איינעם שלוסס געוואנג לוסטס.

* * *

איין וואהלקאמפף!

דיא זאכע איזט נון בעענדעט. עס ווירד אין וואהלקאמפף אין אינזערער הויפטשטאדט געבען: „ראדאצא אדער הארן!!"

ווער האבען בערייט אין פריהערן נומערן ערוואהנט, דאס דיא אויסזיכטען ראדאצאס צייטלאנג איינע זעהר שוואכע וואר, זעלבסט זיינע איגענע פארטיא וואר מיט אהם נכט נאנץ בעפריידיגט. אונד זוכטע איינען אנדערן צום פערטרעטער. „יעדער אנדערע" שפראך אללעס — לעבער, אלס ראדאצא!" — מאן גלייבט דיעזע וואהל אין „מענדעל" אדער „שווייגער" צו פינדען, זעלבע טראטען אבער וועגען דער גראסען פערוואנטשאפטונגען פאן דיעזער עהרע גלייך צוריקק! נון גרייפט מאן אויף „מארין ראקאי" וויינשטע דיעזען גראסען זאהן דעם פאטער־לאנדעס מיט דיעזער אויפגאבע צו בעעהרען, אבער ראקאי לעהנטע דיעזע עהרע אב אונד ערקלערטע, דאסס ער אויס קיינעם אנדערן גרונדע פאן דער קאנדידאטור (וואהלבעווערבונג) צוריקטרעטע. אלס אום דיא טהערעזיענשטאדט דורך אייגע פאלקס־ווירטהשאפטליכע קאפאציטאט (גראפען) דורך זיינען פייגנד, עדוארד הארן פערטרעטען צו זעהען!

נאכסטען זאנגטאג ווירד ראדאצא אין דער שטאטטפינדענען גענעראלפערזאמملונג זיינען „רעכענשאפטסבערכט" אבלעגען, אונד פאן זיינער פארטיא נייערדינגס אלס קאנדידאט אויפגעשטעללט וועדען. אין הונדערטעראיישוס, דער זיך צו עהרען הארן געבילדעט האט, ווירד אינען „אויפרוף" פערגענטליכען, אין וועלכעם מאן אויפפאהרט. אום אינטערעססע דעם גאנצען אממטוואהרעם דיעזעם ווירדינסטען קאנדידאטען בייצוטרעטען, וואס געוויס פאן בעסטעם ערפאלגע בעגלייטעט זיין דיר־פפליכט! ווער זעהען נון אייגע גלאנצענדען זיעגע באלד ענטגעגען!

* * *

מארין ראקאי ריכטעט אום „האן" אינען אפפענען בריעף אין זיינען פריינד באָרקוויא, אונד ערוואהנט אין דעמזעלבען, דאסס ווער דיא צאללפראגע אלס האבזיכטיגע פראגע בעטראכטען מאגען, אונד עמפפעהלט נאך גענויער איבערפרי־פונג דער זאממטליכען דאטען דיא אנרעגונג דער פראגע. אב ווער אין געמיטזאמעס צאללגעבעט מיט אסטערריך בילדען זאללען, אדער נכט. ראקאי בעשלעסט פאלגענדערמאסען זיין שרי־בען: ווער זונד אללזאממט אינדיסטרעללע, אינזער אללער אינטערעססע האנגט אינגט צוזאממען, איך בין איך אין אינדיסטרעללער. מיין פערפרטער פריינד פערדינאנד באקויא פאבריצירט אים האנף־שטרקקע, איך — שרייבע אייגע צייטונג: ער מאכט פעללייכט אייגען בעסערען שטרקק, אלס איך אייגע צייטונג. ער וויל אין מיינע פאבריק אינטרע־טען, איך וויל אבער נכט אין דיא זיינע: דעסהאלב זעהע איך איהן גערנע אין דען שפאלטען דעם „האן" אונד דיסקוטירע מיט אהם איבער דיא אינטערעס־סען דער נאטיאנאלאקאָאמיע. אבער דיא פאלטיק איבערלאססען ווער דענען, דיא זאגסט קיינע אנדע־רען שטערען האבען.

* * *

וואס גיבט נייעס אום לאנדהויזע?

מיניסטערפראזידענט באראן בעלא ווענקהיים, ווערבער בעקאנגטלך זיין מאנ־עסטאט נאך ווייטן בעגלייטעט האטטע, איזט בע־ריסט אין בודאפעסט איינגעטראפפען. — איבער דען שלוסס דעם ריכסטאגעס איזט נאך איממער נכטס ענטשיעדען. דיא רעגיערונג געהענקט דענ־ען זעלבען יעדענפאללס אם לעטצטען טאגע דיעזער וואכע אדער „שפאטעסטענס" אם נאכסטען מאנטאג צו שליעסען. — דיא טהרענרעדע איזט, ווייא ווער הערען, עגדיגלטיג פעסטגעשטעללט. יעדאך נאך נכט ענטשיעדען, אב זיי מאיעסטאט זעלבסט דיא טהרענרעדע האלטען ווירד. דא דער קאנג עטטאס נאך דער איסערסט אנגעשטרענגטען ריזע דער רוהע בעדיר־פפליכט איזט, דעססען ריזע עטטאס נאך בודאפעסט וועגען וואהרשיינליך ענטגעגענצו־זעהען איזט. — דער קראאטיש לאנדטאג ווירד אם 26. ד. מ. מאנאטס ערפפנעט.

מיטטהיילונגען אוים נאה' אונד פערנע.

* (דיא קאיזערריזע.) אוים דער „מאנדעבורגער צייטונג שרייבט אין ווענער קאָررעספאנדענט: קאיזער פראנץ יאזעף בענאב זיך אין דאלמאטיען אפפטער, פאן ווענער גייאהנלכען לייזזעלגקייט גערעכנענט. אינטער דאס יבעלגדע פאלק, איינמאל נאהערטע זיך דער קאיזער ווידער איינעם האלב־ווילדען דאלמאטינער, דער זיין גאנצעס האב אונד גוט, זיינע וואפפען, מיט זיך טרוג, אונד וואללטע דען פראבטגען האנדשאר, דעססען גרייפ אוים דעם בריעפען, מיט פיסטאלען בעזוצטען גורטעל הערוזזאה, נאהער בעטראכטען. דער מאנארך שטרעקקטע דיא האנד גגען דען גרטעל אוים, אום דען הנדשאר הערוזצוציעהען, אלס דער קיינע דאלמאטינער, זאפפרט איינען שריטט צוריק, טרעטענד אונד מיט איינער אבווערענדען בעוויגונג זאגטע: „דאס גערארט מיר!" איין האבשטע, הענדער מילטאר אוים דער אומגעבונג דעם קאי־זערס צופפטע דען גוטען מאנן אם ארמעל אונד ראגטע אהם צו, אב ער דענן ניכט זעהע, וועגן ער פאר זיך דער האבע, עס זיא יא דער קאיזער זעלבסט. „אך ווייס," זאגטע דער דאלמאטינער. „אך וואר יא דאביא. אלס דער קאיזער דארט אונטען בעגריסט וואורדע: אבער מיינע וואפפען געהערען דאך נור מיר אונד מיר אללען, וועגן איך דער קאיזער אוזט." דיא געשיכטע ענדעטע — אינטער הערצלי־כעם לאכען דעם מאנארכען.

* (אום פראג ווירד געטעלדעט:) דאס דיא גע־נעראלפערזאמملונג דער באהמישען בויאבאנק בעשלאס, פאן דען צוקולייענדען 10.622 אקטיען 5000 שטיק צוריקצוקויפען. — שטראסבערג ערהיעלט אייגע בעשטעללונג אויף 2000 לאסטוואגאנען פיר דיא רוסישע דעגיערונג.

* (דער „וואנדערראבבי") איין יונגער עהעמאן אין דער נאהע דעם לים.... רבים קאם צו דעם זעלבען צו לייפען אונד באטה אהן, דער הייליגע מאן מאגע העלפען, רעטטען, זיין וויב לעבען שאן 9 טאגע אין געבורטסוועהען אונד קאנן ניכט געבארען! „גרעם, אונד זאגט, מאן זאלל אזהר אייגע „מטבע" (געלדשטיקק) אויפלעגען, עס ווירד שאן גוט זיין! — דער מאנן לעגט אין דאס נאכסטע דארף נאך הייזע, ער וועגדעטע דאס מיטטעל דעם ראבבי אן, אונד א, „וואנדער! דיא נאטור צייגטע דיא ווירקונג אונד דיא מוטטער האט גלייקקלך געגעבוגען! דער „אונדערקוויעלער אום דיא אייגענשאפט דער „מטבע" געפראגט, זאגטע: אך דאב' גערארט דעם מיטטעל געוויסען געבען, ווייל אך מיר דאכטע, וועגן דער ווידנור געלד שפירט, זא קאממטער גלייך צו לייפען!"

* (פאהנענווייהע.) דער פעסטער אזר בור־גערלכער קראנקענאנטערשטטצונגס אונד לייכען־פעראין האט זאגנטאג דאס פעסט דער „פאה־נענווייהע" געפיערט. מעהרערע מיניסטער, דער ראנדאר אונד זאגטע: איך בין נאך ניכט פערטיג, יינגעלע, ווייל מיר מאל דיינע ארבע נוסות הער.

לאכעלנד צאג מארישן דיעזען איכערוואיף אויס אונד איכערלייכטע איהן דעם פאטער. דער טראט דאמיט עס ליכט אונד פריסטע נעווא. אב דיא ציצות אין אדרענגו וואהען. ער וואללטע זיא איינע יעדע אויף, אונד שטעקקטע זיא דאהן. אלס ער זיא נוט בעפיעדען האטטע, ווערדע אין דיא מאשינען. ווארענדדעם ווער מארישן שאן אום בעטט געשטעגען.

„אונד יעצטט, זאגט דער אונגערוויליגע ר' שמואל, יעצטט טהו' איינמאל לוט קרישטע לייגען: דאגן ווילל איך דיך לאסטען."

אומזאנסט באט דיא ראנדאהן, דאס קינד דאך פיר הייטע אין רוהע צו לאסטען. ווייל עס צו מידע וויא: ר' שמואל בעשטאנד דאריף. מארישן בעגאגן מיט לאללעדיגע שטיטטע דאס אבגעדנגענע. דער ראנדאר דארטטע אויס מערקוואס. אב ער קיינען פעהלער בעגאנגען, אבער נאך עהע דער שווירענע צור שטעללע: צו מיינער ענטטען שטערט מיכאעל צו מיינער לינקען נאבייל. אאר מיר שטערט דאס פאעל אונד הינטער מיר אויגיל אונד צו מיינען דייסטען אויס דיא מאיעסטאט נאטטטע קאם. ווארען אויס דיא אי־גען צוגעפאללען: ער שליעף פעסט. —

„עס דאט אויס ניכטס געשארט דאס שווייגען, זאגטע דער ראנדאר לייגע צו ראכעל, ער אויס נאך דער אלטע."

דער ווייצטע דאס דערען וויא איין וואלשטראם אויף! וועגן נור ער ציפיערען וואר.

דער ראנדאר (דאָרפפאכטער) אונד זיינע קינדער.

(12-טע פאָרטזעטצונג.)

עס וואר שאן נאכט אלס זיא אום דארף קאמען. האנצא שטראנג פאר זיינעם פאטערהויז אב: ער בערענקטע זיך קוים אונד זאגטע אויך ניכט נוטט נאכט.

„נוא, וואס איזט אונזער משה'לע געוואָרדען? פראגטע ר' שמואל נאך דען ערסטען בעוויללקאָממונגען.

„נאר ניכטס, זאגטע דיא ראנדאהן; ווייל ער איינעם יידענקונד איזט."

מארישן נאב דעם פאטער דען נערדוקקטען קלאפפטע צעטטעל הין.

„וואס הייסט דאס „עס", פראגטע ער, וואס דוא דא איבערראל האסט?

„דאס הייסט „עמיגענען", זאגטע מארישן, איזטגע צייכנעט." —

„וואס ווילסט דוא אלזא מעהר? זאגטע דארויף דער נעגינזאמע ר' שמואל, פיר אין' יידען נעגען נוט."

עס וואורדע היעריף דאס נאכמאהל איזגעפראגען אונד אם ענדע זאגטע ר' שמואל צו מארישן: יעצטט צייג מיר, אב דוא נאך איין יוד ביזט. בענגט האך, איך וועהען, אב דוא'ס נאך ניכט פערגעסטען האסט.

מארישן טהאט עס אונד צור פאללען צופיעדענהייט זיינעם פאטערס. אלס ער היעריף מידע צו בעטטע נעהען וואללטע, אונד זיינע קליידער פאן זיך אבווארף, קאם דער ראנדאר אונד זאגטע: איך בין נאך ניכט פערטיג, יינגעלע, ווייל מיר מאל דיינע ארבע נוסות הער.

לאכעלנד צאג מארישן דיעזען איכערוואיף אויס אונד איכערלייכטע איהן דעם פאטער. דער טראט דאמיט עס ליכט אונד פריסטע נעווא. אב דיא ציצות אין אדרענגו וואהען. ער וואללטע זיא איינע יעדע אויף, אונד שטעקקטע זיא דאהן. אלס ער זיא נוט בעפיעדען האטטע, ווערדע אין דיא מאשינען. ווארענדדעם ווער מארישן שאן אום בעטט געשטעגען.

„אונד יעצטט, זאגטע דער אונגערוויליגע ר' שמואל, יעצטט טהו' איינמאל לוט קרישטע לייגען: דאגן ווילל איך דיך לאסטען."

אומזאנסט באט דיא ראנדאהן, דאס קינד דאך פיר הייטע אין רוהע צו לאסטען. ווייל עס צו מידע וויא: ר' שמואל בעשטאנד דאריף. מארישן בעגאגן מיט לאללעדיגע שטיטטע דאס אבגעדנגענע. דער ראנדאר דארטטע אויס מערקוואס. אב ער קיינען פעהלער בעגאנגען, אבער נאך עהע דער שווירענע צור שטעללע: צו מיינער ענטטען שטערט מיכאעל צו מיינער לינקען נאבייל. אאר מיר שטערט דאס פאעל אונד הינטער מיר אויגיל אונד צו מיינען דייסטען אויס דיא מאיעסטאט נאטטטע קאם. ווארען אויס דיא אי־גען צוגעפאללען: ער שליעף פעסט. —

„עס דאט אויס ניכטס געשארט דאס שווייגען, זאגטע דער ראנדאר לייגע צו ראכעל, ער אויס נאך דער אלטע."

דער ווייצטע דאס דערען וויא איין וואלשטראם אויף! וועגן נור ער ציפיערען וואר.

ציוויא וועגען.

עס וואר וואונדערבאר! מארישן בעגאגן עסס יעצטט רעגטעט ליכט צום דאך צו פיהלען אונטער בייגען ער־נאגען אונד נעבארען. וואורדע ער דאך וויא ווייר בעריסט ריזעהען. אאן יעדער בעריהרונג פרען נעהאלטען. ווייר קענען אויך דיא נרינדע, דיא זיינע עלטערן דאצו בעוואגען. יעצטט, וויא ער אנפינג, אין „נעבילדעטער" מעגט צו ווערדען, ליעס מאן אויס פייגען שטעלדוים: דיא ראנדאהן גלייכטע ער וויא דורך דאס „לעבען אין דער נאטור" פיר אימטער אאר בייטרגאהיים נעפיעס. —

מארישן בעגיטצטע דיעזע ערלויבניס, זיך אונגעשיים אים דאס אומצוזעהען. אויס בעטטע. עס וואר נעראדע ערגטעגיים אונד איך אויף זיינעם פאטער אקקער פיעלען דיא נאלדענען וואאטען דער ערדע. מארישן גינג צו דען שנטטטען הויזיס. עס ווירד זעלטאם קלינגען, ער האטטע נאך קיינע ערגטע בייאנגעוויהנס. איך האנגא האטטע זיך איינ־נעפונדען. דאס שאקקערן דער מארכען אונד דיא אייטע־ריכטנגען נעקקערייען דער בוישע. דיא אללען נאבען, דיא הערזטטאנדען אונד דיא דאפפאדערנדען האבבלאדענען וואגען. בראכטטען אין אויהם אייגע זא לוסטיגע שטימטונג הערטאר. דאסס עס אויהם פאקאם. אלס מיטטע ער אויס־שפיינען אונד זיך דרייין מישען אונד זינגען וויא דיא אנ־דערן. אבער ער טראט עס ניכט. דיא אלטע ערציעהונג ווירקטע צו מאכטטי.

צו גלייכער צייט זאר דער מארישן דיא פרוכט אונד דען פלוך. דען נעזיגען אונד דיא ראנגאל. דיא דיא ערדע דעם האללער אייהרער נאכען אויפערלענט ניכט אהנע מיעפעס